

Åsa Romson: Almedalstal 2014

Talare
Åsa Romson
Språkrör

Datum
2 juli 2014

Plats
Almedalen

1 Hej Almedalen och vackra Visby!

Jättekul att vara här och få tala för er, det är en viktig tid för det politiska samtalet, det är ett riktigt valrörelsebubbel här i Almedalen.

5

Jag har redan varit med i flera intressanta samtal och lyssnat på ett par bra tal. Gårdagens tal var ju väldigt inspirerande, jag höll med om rätt mycket faktiskt. Det var intressant, träffsäkert och en hel del roliga skämt.

10 Jag tror han kan bli en bra statsminister, han Özz Nûjen. Ja, vem trodde ni jag menade?

Här på scenen talade ju Sverigedemokraternas Jimmie Åkesson, det var inte ett lika roligt tal. Ni som sitter här varje kväll hela veckan har redan hört Göran och
15 Stefan. Och kommer imorgon få höra Fredrik, sen Jonas, Jan och slutligen Annie.

Sex män, men bara två kvinnor.

20 För det är ju så vi har det. Sverige har som enda nordiskt land aldrig haft en kvinnlig statsminister, fler svenska börsbolag har en Johan på VD-posten än en kvinna.

I Sverige idag, 2014, är män fortfarande kraftigt överrepresenterade på alla
25 ställen med makt och pengar. Samtidigt som kvinnor i Sverige tjänar 3,6 miljoner kronor mindre än den genomsnittlige mannen under en livstid.

Och här misstänker man ju att när det framför allt är vita, heterosexuella, medelålders män som sitter på makten, ja då är risken att samhället byggs utifrån
30 normen om vita, heterosexuella, medelålders män, och det blir fel. För de allra

flesta av oss är faktiskt inte just vita, heterosexuella, medelålders män utan människor, ni vet sådana som har lika värde men som är olika på alla möjliga sätt.

35

Om detta ska jag tala ikväll. Om normer, om makt och varför de frågor och perspektiv som vuxna män tycker är viktiga blir 'stora och tunga' medan det som unga och tjejer tycker anses som 'små och lätta'.

40

För några veckor sedan lämnade en ny årskull elever skolan. Även om en del tycker det är störande med brölände studentflak rakt igenom stan så får man ändå erkänna att det är få saker som är förknippade med så mycket glädje och framtidstro. Unga tjejer och killar, fulla av energi, på väg ut i vuxenlivet.

45

Men det är något som skaver i den bilden finns det idag. För medan de flesta oss i Sverige mår allt bättre, så är det några som mår allt sämre: unga med funktionsnedsättning, unga homo-bi-trans eller queerpå personer och väldigt många unga tjejer. Bland dessa grupper av unga ökar ohälsan; självskadebeteendet och behovet av vård.

50

Aldrig förr har så många unga ätit så mycket antidepressiva piller som nu. Det är en mycket skrämmande, och ovärdig, utveckling.

55

Vi känner alla henne, eller någon som känner henne. Hon som verkat så stark och sprudlande, men som någon gång under skollåren eller strax efter vacklat i energi och självkänsla. Allt fler unga tjejer tappar fotfästet, tjejer som har hela livet framför sig läggs in på behandlingshem istället för att leva sina liv.

60

Hur har det blivit så här? Det var ju den här generationen tjejer som skulle få världens bästa skola, som inte skulle hållas nere av hämmande könideal, som skulle våga helt naturligt ta sin rättmätiga plats. Var har det blivit fel? Som politiker måste jag fråga mig vems behov är det som fått styra, vi har uppenbarligen inte lyckats bygga ett bättre samhälle för dessa tjejer.

65

Som ung tjej är du mer stressad i skolan än killarna. Du har höga prestationskrav på dig själv som bl a förvärras av att du inte får ha en enda dålig dag eftersom ett dåligt resultat riskerar dra ner betyg satta av stressade lärare.

Som ung tjej möts du dagligen av budskap om hur du ska klä dig, hur du ska bete dig och hur du ska se ut, vilket gör att stressen över kroppen och utseendet läggs som ännu en börda, omöjlig att leva upp till.

75

Som ung tjej får du lära dig att ett nej kanske inte betyder nej när det gäller sex. Gång på gång kan du läsa i tidningarna att våldtäktsanklagade män frias trots att kvinnorna sagt nej.

80 Nej, det är ingen slump att unga tjejer är överrepresenterade bland de som mår dåligt, men underrepresenterade bland de som sitter på makten.

Annars hade Sverige redan infört bättre lärarstöd istället för nya betygssystem med varje ny skolminister.

85 Annars hade vi redan haft ett förbud mot sexistisk reklam.
Annars hade vi redan haft en samtyckeslagstiftning.

Det är dags att vi börjar värdera unga och tjejer lika högt som vuxna män. En del kallar det extremism, jag kallar det demokrati.

90

EU-valet för några veckor sedan gav en signal om att den centrala politiska debatten kan handla om frågor som miljö, jämställdhet och anti-rasism. Jag tycker det var sunt, det är alla svåra utmaningar som ger viktiga perspektiv på hur vi organiserar ekonomi, arbetsmarknad och välfärd.

95

Men jag hör att inte alla välkomnar den här nyordningen. En partisekreterare ursäktade sitt partis sämre resultat med att dom istället för miljö och jämställdhet minsann hade fokuserat på ”de stora och viktiga frågorna”. **

100

Jaha, planetens långsiktiga överlevnad och rättvisa villkor för halva befolkningen är inte stora och viktiga frågor?...det beror nog allt på vems perspektiv man har.

105

Om man låter unga kvinnor avgöra så är det tydligt att klimathotet och miljöförstörelsen är två av de absolut tyngsta frågorna.

Även Alliansens framtidskommission, med ett antal prominenta forskare som

110 lanserades på den här scenen för tre år sedan, så ju samma sak: klimatet är vår
tids stora ödesfråga.

Men det är uppenbarligen för nydanande för vissa att också ta in detta i den
politiska maktens finrum.

115

Idag vet vi politiker, forskare och medborgare mer om de globala
miljöproblemen än någonsin tidigare.

120 Vi vet att en allt större del av Östersjöns botten utgörs av död stinkande lera. Vi
vet att farliga kemikalier finns runt omkring oss redan från det vi ligger i
mammans mage.

Vi vet att väderkatastrofer slår sönder samhällen och tvingar miljontals
125 människor lämna sina hem som klimatflyktingar. Vi vet hur
dricksvattenförsörjningen på många svenska orter hotas och att stora delar av
centrala Göteborg snart kan stå under vatten. Vi vet att torka och extremväder
kan slå ut stora delar av jordens matförsörjning.

130 Så vi ser på nyheterna hur forskare torrt konstaterar att våra barn och barnbarn
kommer att få hantera en global katastrof om vi inte agerar omedelbart...

Och i nästa TV-klipp ser vi statsministern eller finansministern stå och säga att
det är för dyrt, för svårt och för jobbigt att göra något åt saken. Eller som
135 utrikesministern: "Om 50 år är vi alla ändå döda."

Så talar ledare som gett upp, som inte vill ta till sig den kunskap som finns och
agera ansvarsfullt. All energi läggs på att förklara varför det inte går, varför det
inte är någon idé, varför alla idéer är dåliga.

140

Jag har sagt det förut, klimatet skriker just nu efter politiska stridshästar, men
dessa tre män liknar mer ett gäng motsträviga åsnor.

145

Forskarna pekar på att åtgärder inom de kommande 4-5 åren är avgörande.
Klarar vi inte globalt att vända utsläppskurvan nedåt inom 4-5 år förvärras läget

150 radikalt. Då kan vi få en uppvärmning som förstärker sig själv när Sibiriens tundra tinar, när världshaven blir varmare och när snön smälter vid polerna och inte längre kan reflektera solens strålar.

De här avgörande 4-5 åren sammanfaller med den mandatperiod vi står inför. Det är nu vi fattar de avgörande besluten.

155

Ska Sverige satsa på klimatvänlig tåg- och kollektivtrafik, eller fortsätta bygga motorvägar?

Ska Sverige vara en röst för tuffare klimatpolitik i EU, eller fortsätta driva på för mer kolkraft?

160

Ska Sverige ta sin del av ansvaret för klimatförändringarnas konsekvenser i fattiga länder, eller ska Sverige fortsätta smita från notan?

Ska Sverige göra allt för att världens ledare tar fram ett klimatavtal på toppmötet i Paris nästa år, eller ska vi fortsätta hoppas att några andra länder löser det åt oss?

165

Det är de frågorna som väljarna bestämmer om i september. Det är därför som höstens val måste bli ett klimatval.

170

På vägen hit till Gotland gick jag förbi Rosenbad på väg till centralstationen. Och där utanför Rosenbad såg jag något grönt som var nedtryckt i en soptunna.

plockar upp den gröna tröjan

175

Kommer ni ihåg den här?

Nej det kanske är länge sedan nu, men en gång bars den här tröjan faktiskt av Fredrik Reinfeldt.

180

Det var i januari 2007. Moderaterna skulle bli ”det nya miljöpartiet” och Reinfeldt tog på sig en grön tröja. Han besökte sopstationer, studerade issmältning och åkte på klimattoppmöten. Just då verkade det faktiskt som Reinfeldt erkände att klimatfrågan är en av de stora politiska frågorna. Men sen,
185 när vi alla väntade oss höra om de moderata förslagen för att stoppa klimatutsläppen, då blev det tyst.

190 Sen har det varit knäpptyst från moderatledaren i riksdagen, i TV-debatterna
och här i Almedalen. Istället för att lägga fram seriösa klimatpolitiska förslag så
ägnar alliansen idag all energi åt att montera ner den svenska klimat- och
miljöpolitiken och att kritisera miljöpartiet. Det håller inte.

195 Jag tycker att du Fredrik Reinfeldt ska tänka om. Jag lämnar din tröja här, och
hoppas du plockar upp den imorgon när det är din tur att stå här på scen, att du
sätter på dig den igen och, likt den stridshingst du själv ser dig, ger mig och
Miljöpartiet en match i klimatpolitiken!

200 En ansvarsfull klimatpolitik handlar om att sätta barn och barnbarnens rätt till
goda liv i första rummet. Att modernisera Sverige så att goda liv också är
hållbara ger ett tydligt svar på var nya jobb måste växa fram.

205 Sverige har världens bästa förutsättningar för att ta täten i den globala
klimatomställningen. Vi har stora ytor för skog och jordbruk, vi har både på
land och till havs gott om blåsiga områden för vindkraft. Vi har några av
världens mest innovativa företag. Vi har en hög utbildningsnivå, vi har
forskning i världsklass och vi har en miljömedveten befolkning.

210 Det enda vi egentligen saknar är en regering som ser dessa möjligheter och att
allt det här också kan ge jobb.

Det ger nya jobb i Sverige när vi bygger ut den rena energin från skog, sol och
vind.

215 Det ger nya jobb i Sverige när vi producerar mer ekologisk mat här hemma
istället för att importera.

Det ger nya jobb i Sverige när vi rustar upp miljonprogrammen och bygger
bostäder.

Det ger nya jobb i Sverige när vi investerar i modern tågtrafik där tågen rullar
och kommer fram i tid.

220 Det ger nya jobb och innovationer när vi från politiken pekar på att
klimatfrågan måste lösas.

Ekonomi är i ständig förändring. Just nu handlar det om att anpassa sig till en
värld där utsläppen måste ner, och där vi måste använda begränsade resurser
smartare och mer effektivt.

225

Så har det varit i alla tider. Gamla jobb har bytts mot nya. Gamla företag och industrier har ersatts av nya små och växande branscher. Det är så Sveriges ekonomi har utvecklats och hållits konkurrenskraftig.

230

Inte genom att hela tiden klamra sig fast vid det gamla. Utan genom att vara först med det nya.

235

Men för att våga gå dit måste man veta vart man vill och låta de viktiga aktörerna få tydliga och långsiktiga spelregler.

240

Vi gröna är tydliga med vårt mål om ett hållbart samhälle. Miljöpartiet är beredda att samverka för att ge näringslivet förutsättningar där det lönar sig med klimatinvesteringar. Det är så barnens livschanser sätts i första rummet.

245

Det finns en oskriven regel i biståndspolitiken att om man vill förbättra barnens livsvillkor ska man satsa på kvinnorna. Kvinnor är också en bättre mall än män för bra klimatpolitik.

250

Män släpper ut mer koldioxid än kvinnor. Män äter mer kött, åker mer bil, flyger mer och är mindre intresserade av att förändra sitt beteende för att skona klimatet.

255

Mycket förenklat kan man säga att klimatförändringarna orsakas av rika män, men drabbar fattiga kvinnor. Det är samma mönster oavsett om vi tittar i Sverige, Europa eller världen.

Dagens passiva klimatpolitik är att sätta lata mäns intressen framför kvinnor och barns.

Det måste ifrågasättas.

260

Vad är det som säger att mannen som sitter ensam i sin stadsjeep ska prioriteras högre än kvinnan som tar tunnelbanan in till jobben varje dag?

Vad är det som säger att mannen som flyger på affärsresa måste få en egen flygplats mitt inne i centrala Stockholm medan den kvinnliga studenten inte har någonstans att bo?

Och vad är det som säger att den svenske mannens rätt att äta kött varje dag går

före den sudanesiske kvinnans rätt att slippa klimatkatastrofer som förstör hennes skörd?

Klimatförändringarna visar att världen är i akut behov av en feministisk politik.

270

Jo, jag menar precis det. Den Kenyanska miljökampan och fredspristagaren Wangari Mathai sa:

275 ”Vi kan inte få en hållbar utveckling utan rättvis utveckling, och ingen rättvis utveckling utan jämställdhet.”

Det hänger ihop. Det är därför vi precis som med klimatpolitiken inte kan gömma undan jämställdheten på ett departement, och låta resten av politiken fortsätta som vanligt. Det hänger ihop.

280

Feminismen måste in när vi planerar infrastrukturen. Det är därför Miljöpartiet vill satsa på mer tåg, buss och cykel istället för nya motorvägar runt storstäderna. Feminismen måste in på arbetsmarknaden. Det är därför Miljöpartiet vill satsa på kortare arbetstid inom äldreården, så att välfärdens kvinnor kan få möjlighet till avlastning på samma sätt som männen i industrin fått.

285

Feminismen måste in i skattepolitiken. Det är därför Miljöpartiet efter 8 år med skattesänkningar vill höja skatten för personer som tjänar mer än 40 000, som oftast är män, för att kunna satsa mer på välfärden – den som ger grunden för att vi kan ha jämställdhet i Sverige.

290

Det är ingen slump att det var kvinnorörelsen som tillsammans med miljö- och fredsrörelsen startade Miljöpartiet för 30 år sedan. Feminism och grön politik går alltid hand i hand.

295

Feminism och solidaritet är delar av den gröna politiken.

300 (Kollar på klockan)

Under den tiden jag håller det här talet så tvingas uppemot 100 personer lämna sina hem för att fly undan krig och förföljelse i Syrien. 100 pers bara på denna

305 halvtimme.

Vi ser nu också krisen i Irak. Inte sedan andra världskriget har så många människor varit på flykt i världen. Över 50 miljoner människor är just nu på flykt. Inte för att de vill utan för att de måste.

310

Hälften av Syriens flyktingar är barn. Barn som tvingas lämna allt: skolan, lekkamraterna och i många fall även sin familj, för att hamna i ett flyktingläger långt bort från sitt hem eller på en liten båt över ett stormigt medelhav.

315 Ibland känns det som vi inte lärt nånting av historien.

För istället för att hjälpa de som flyr så gör EU allt för att stänga dem ute. Med högteknologisk gränsövervakning, rakbladsförsedda stängsel och alltmer brutala utvisningar av de som trots allt lyckas ta sig igenom nålsögat.

320

Historiens dom kommer att bli hård mot de som såg till att EU:s omänskliga migrationspolitik kunde fortsätta. I efterhand kommer vi fråga oss, hur kunde man låta det ske? Hur kunde vi fortsätta stänga människor ute trots att vi visste vilket fruktansvärt blodbad som pågick i Syrien?

325

För varje dag som går utan att vi gör något åt det här så riskerar fler människor att dö på sin väg till Europa. Därför vill jag och mina Europeiska gröna kollegor att EU inför humanitära pass och asylvisum som man kan ansöka om på ambassader utomlands, så att människor slipper riskera livet i små båtar över medelhavet. EU:s gränspolis ska rädda liv istället för att stänga människor ute, och människor på flykt måste få en fristad i Europa.

330

Sverige gör en insats på hemmaplan, men agerar fortfarande inte tydligt inom EU, eftersom Moderaterna och Socialdemokraterna blockerar en solidarisk politik.

335

Igår tog Sverige ett steg åt rätt håll. Då infördes nya regler som gör det lättare för flyktingbarn med särskilt ömmande skäl att få stanna i Sverige. Det var ett litet men viktigt steg åt rätt håll som jag är stolt över att miljöpartiet fått till med den sittande alliansregeringen.

340

När det blåser kalla vindar i Europa, när nazister och fascister marscherar på

345 gatorna, när människor på flykt tvingas tillbaka till krig och våld, då visar vi gröna att det finns en annan väg, en väg mot mer mänsklighet, mer humanitet och mer öppenhet. Det kommer vi ta varje tillfälle att fortsätta med.

350 Den gröna rörelsen har en tydlig uppgift inför valet i höst: att se till att de globala ödesfrågorna om klimatet, om jämställdheten i vårt land och om människovärdet hamnar höst upp på dagordningen. Där de rättmätigen hör de hemma.

355 Jag vet att det finns några män inom svensk politik som till varje pris vill att dessa frågor ska vara små sidofrågor i den stora politiska debatten. Det finns män som håller alla tummar de har för att valrörelsen i september ska bli precis lika grå, lika trist och lika tom på visioner som slutet på valrörelsen 2010.

360 Bland annat de som är ansvariga för att de senaste åtta åren ha pausat politiken inom miljö och jämställdhet och som såklart försäkra sig om att inte ”fel” saker diskuteras i valrörelsen.

365 Men för unga människor i Sverige idag är valrörelsen inte en fråga om att diskutera ”rätt” eller ”fel” frågor. För dem är politiken på allvar.

För de småbarnsmammor på flykt från Syrien som väntar på en möjlighet att ta sina barn till en trygg plats, för dem är politiken på allvar.

370 För unga tjejer och kvinnor som stressas av slimmade skolor och arbetsplatser och blir utbrända, för dem är politiken på allvar.

375 För den ungdomsgeneration som ser hur klimatkatastrofen kommer närmare, samtidigt som politikerna pekar finger åt varandra istället för att lösa problemet, för dem är politiken på allvar.

380 Vi är många som vägrar låta de här frågorna försvinna ut i den politiska periferin. Vi är många som ser det som självklart att klimathotet, jämställdheten och människovärdet är en självklar del av ekonomin, arbetsmarknaden, rättssystemet och hela politiken.

385 Nu måste vi orka kämpa ett par månader till. För om Sverige ska ta sig an dagens
riktiga utmaningar måste klimathot, jämställdhet och människovärde tas in i
politikens finrum. Jag kommer göra allt för att se till att det blir så, som
miljökämpe, kvinna och anti-rasist.

Tack för att ni har lyssnat!

390

Taggar

2010-tal, 2014, Almedalen, Kvinna, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/asa-romson-almedalstal-2014>

395

400

405

410

415

420